

Aan Staatssecretaris IenW

nota

Bestuursakkoord toegankelijkheid OV - eindversie en TK
brief

TER BESLISSING

Datum

4 november 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/255196

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
OV en Stations

Beslistermijn

07-11-2022

Bijlage(n)

2

Aanleiding

Het bestuursakkoord toegankelijkheid openbaar vervoer is afgerond en geaccordeerd door de ondertekende partijen. U heeft aan de Tweede Kamer toegezegd dat zij het akkoord na afronding ook zullen ontvangen. Met deze nota ontvangt u de eindversie van het bestuursakkoord en de conceptbrief om dit akkoord aan de Tweede Kamer te zenden.

Op 7 november staat een feestelijke symbolische ondertekening gepland. U ontvangt ter voorbereiding hierop een aparte voorbereiding.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd dit bestuursakkoord te ondertekenen
- U wordt geadviseerd het bestuursakkoord met de bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer te zenden.

Kernpunten

Inhoud Bestuursakkoord toegankelijkheid ov

In het Bestuursakkoord toegankelijkheid openbaar vervoer zijn de volgende afspraken vastgelegd:

1. Overleg en samenwerking

In het akkoord worden afspraken gemaakt over regulier overleg en de verdere uitwerking van de afspraken. Zo wordt de samenwerking tussen alle partijen verder versterkt en geborgd.

2. Reisinformatie

Er wordt gewerkt aan een verdere verbetering van de reisinformatie voor mensen met een beperking, zoals bijvoorbeeld informatie over de werking van liften en de toegankelijkheid van stations

3. Toegankelijkheid OV-knooppunten

Bij de inzet voor de verdere verbetering en uitbreiding van OV-knooppunten wordt toegankelijkheid meegenomen.

4. Toegankelijkheid bus-, tram- en metrohaltes

De inzet is dat wegbeheerders bij aanpassing van bus- en tramhaltes (bijvoorbeeld bij reconstructies van straten) er voor zorgen dat deze voldoen aan

de toegankelijkheidseisen. Zo zullen op termijn alle haltes toegankelijk zijn en worden de kosten hiervoor gespreid. Aan decentrale OV-autoriteiten wordt gevraagd in hun uitvoeringsprogramma aan te geven in welk tempo en met welke prioritering zij gezamenlijk met wegbeheerders de bus- en tramhaltes toegankelijk willen maken. Metrohaltes zijn al toegankelijk en dat dient zo te blijven.

5. *Toiletten op stations*

Op stations waar toiletten zijn, is in 2025 in ieder geval één toilet voor iedereen toegankelijk en is dat toilet ook vindbaar voor blinden of slechtzienden.

6. *Toiletten in (regionale) treinen*

Nieuwe treinen moeten altijd een toilet hebben. Voor bestaande treinen moet worden gekeken of bij groot onderhoud mogelijkheden zijn om inbouw van toiletten mogelijk te maken. Dit is een aanpassing van het akkoord op verzoek van de provincie Gelderland omdat zij de inbouw in bestaande treinen niet denken te kunnen realiseren. De provincie Gelderland is straks de enige provincie waar na de volgende concessiewisseling nog treinen zonder toiletten rijden.

7. *Toegankelijkheid lijnbussen en buurtbus*

Er loopt op dit moment een onderzoek naar de toegankelijkheid van buurtbussen en van lijnbussen. In het akkoord wordt afgesproken dat de uitkomsten van dit onderzoek er toe leiden dat decentrale OV-autoriteiten in hun regionale uitvoeringsprogramma's opnemen welke oplossingen zij gaan doorvoeren op de lijnen met ontoegankelijke (buurt)bussen. Zo ontstaat op termijn een geheel toegankelijke ov-keten.

8. *Reisassistentie, bejegening en stimulering OV*

Ook op stations waar alleen regionale vervoerders halteren, zal vanaf 2025 reisassistentie worden verleend. Op stations waar de NS halteert, is dat al het geval. Er worden richtlijnen opgesteld over hoe reizigers moeten worden bejegend en via OV-ambassadeurs wordt het gebruik van OV door mensen met een beperking gestimuleerd.

9. *Vernieuwing en innovaties*

Ook bij vernieuwingen en innovaties in het openbaar vervoer wordt gekeken hoe de toegankelijkheid van deze nieuwe voorzieningen kan worden gegarandeerd.

Inhoud Tweede Kamerbrief

- In uw brief van 18 juli 2022 heeft u de Tweede Kamer uitgebreid over de inhoud van het bestuursakkoord geïnformeerd. In deze brief wordt daarom in beknoptere vorm nog eens stilgestaan bij de afspraken.
- Daarbij wordt specifiek ingegaan op de reden voor de aanpassing van artikel 12 over toiletten in treinen, omdat deze afspraak als enige is aangepast na de brief van 18 juli.
- Ook wordt ingegaan op enkele actuele uitdagingen rondom de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, waarbij u laat weten dat u naast het bestuursakkoord ook hier oog voor hebt. Dit zijn onderwerpen die in de media en Tweede Kamer de afgelopen tijd ook de nodige aandacht hebben gekregen:

Datum

4 november 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/255196

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir. Openbaar Vervoer en

Spoor

OV en Stations

Aan

Staatssecretaris IenW

Bijlage(n)

2

- Defecte liften: Het aantal kapotte liften blijft hoog. U benadrukt dat u dit scherp op het netvlies hebt en met ProRail naar oplossingen zoekt en benoemt deze concreet.
- Herstel perrons: Dit zijn delen van perrons die niet meer op de goede hoogte liggen door verzakking en waardoor een zelfstandige instap voor bijvoorbeeld mensen met een rolstoel of een scootmobiel vaker niet mogelijk is. Ook dit aantal is de laatste jaren toegenomen. Ook hier laat u weten dat u dit samen met ProRail met prioriteit oppakt en benoemt u welke maatregelen ProRail noemt.
- Overgang van OV Plus naar NS-Flex of NS-Businesscard: Reizigers met een beperking maken zich zorgen over de overgang van OV Plus naar NS-Flex of NS-Businesscard. Zij zijn bang dat door de verandering van de kaartvorm door NS het reizen voor mensen met een visuele beperking moeilijk wordt. U legt uit hoe NS dit heel zorgvuldig oppakt, door vooraf met belangenbehartigers te spreken en alle klanten met OV Plus te bellen om hen te informeren en met hen de juiste nieuwe kaartvorm te kiezen.

Datum

4 november 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/255196

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
OV en Stations

Aan

Staatssecretaris IenW

Bijlage(n)

2

Krachtenveld

- De ondertekenende partijen (Rijk, decentrale OV-autoriteiten, NS, stads- en streekvervoerders en ProRail) zijn blij dat het akkoord er ligt en kunnen zich vinden in de volledige inhoud.
- De belangenbehartigers voor mensen met een beperking, die ook aan tafel zaten bij de voorbereidingen van het bestuursakkoord, zijn positief kritisch over het akkoord. Zij zijn blij dat het er ligt en dat er concrete stappen worden gezet om de toegankelijkheid van het openbaar vervoer te verbeteren. Maar zij hadden liever gezien dat het akkoord nog verder ging en blijven zorg houden over bijvoorbeeld defecte liften.
 - De Toiletalliantie en Pleeback, twee organisaties die zich inzetten voor toiletten in treinen, zijn extra kritisch op artikel 12.
 - Daarin wordt geregeld dat alle nieuwe treinen toiletten hebben en dat voor bestaand materieel goed gekeken wordt naar kansen om toiletten in te bouwen.
 - Zij hadden graag gezien dat toiletten in nieuwe en bestaande treinen verplicht werden en zijn zeer teleurgesteld dat dit niet geregeld is, en daarmee de komende jaren geen zicht is op toiletten in treinen in de provincie Gelderland.
 - In een persoonlijk gesprek met de twee organisaties hebben IenW, DOVA en provincie Gelderland dit besluit toegelicht. Dit werd gewaardeerd, maar neemt niet weg dat de Toiletalliantie en Pleeback aandacht zullen gaan vragen voor verplichte toiletten in alle treinen.

Toelichting

Dit is een update van de informatie die u eerder bij de afronding van de afspraken rond het bestuursakkoord in juli 2022 hebt ontvangen.

Communicatie

Met DCO is overleg gevoerd over een persbericht rond de feestelijke ondertekening van het bestuursakkoord. Ook wordt er voor gezorgd dat de eindversie van het bestuursakkoord digitaal toegankelijk wordt, zodat het akkoord voor iedereen, ook mensen met bijvoorbeeld een visuele beperking leesbaar is.

Politieke context

De Tweede Kamer geeft veel aandacht aan toegankelijkheid in het OV. In november 2020 is de motie Van der Graaf (35570 XII – 47) aangenomen die oproept tot afronding van een bestuursakkoord in maart 2020. Toen dit niet haalbaar bleek, is de motie Van der Graaf/De Hoop (29984-971) aangenomen over het afronden van het akkoord voor de zomer. U heeft voor de zomer een brief aan de Tweede Kamer gestuurd om hen te informeren over de afspraken die gemaakt zijn over het bestuursakkoord. Hierin heeft u toegezegd het akkoord na afronding naar de Tweede Kamer te sturen en heeft u op verzoek ook de commissie IenW uitgenodigd voor het ondertekeningmoment.

Financiële/juridische overwegingen

U heeft een bedrag van 10 miljoen euro gereserveerd voor de uitvoering van het akkoord en legt dit bij de begroting 2023 voor aan de Tweede Kamer. De middelen kunnen daarom pas worden benut nadat zowel de Tweede als Eerste Kamer hebben ingestemd met de begroting. De uitvoering van het bestuursakkoord kent daarmee een voorbehoud. In de planning is dit verder geen probleem, omdat het akkoord pas nu wordt ondertekend en daarna nog met alle partijen moet worden gekeken naar de uitvoering en de precieze kosten van de maatregelen.

De 10 miljoen euro is bedoeld om tijdens de looptijd van het bestuursakkoord toegankelijkheid (2022-2032) in ieder geval te zorgen voor (cofinanciering) van reisassistentie. Voor de overige maatregelen is nog niet overal duidelijk wat hiervan de kosten zijn. In overleg met alle betrokken partijen wordt daarom bekeken hoeveel geld er voor de overige maatregelen nodig is.

De eindversie van het bestuursakkoord is juridisch getoetst door HBJZ, die akkoord is met de eindversie. Na afronding van het bestuursakkoord moet deze gepubliceerd worden in de Staatscourant. Daarvoor zijn de formele handtekeningen van alle ondertekende partijen nodig. Hiervoor is na de ondertekening op 7 november naar verwachting nog korte tijd nodig. Daarnaast moeten het Besluit en de Regeling Toegankelijkheid OV worden aangepast. Deze aanpassingen worden opgepakt in overleg met HBJZ. U zult hierover op termijn apart worden geïnformeerd.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Eindversie bestuursakkoord toegankelijkheid ov	
2	Tweede Kamerbrief over de eindversie van het bestuursakkoord toegankelijk ov	Met deze brief biedt u de Tweede Kamer het bestuursakkoord aan

Datum

4 november 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/255196

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
OV en Stations

Aan

Staatssecretaris IenW

Bijlage(n)

2